

Nr 86.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförhöjning i vissa fall till mejerikonsulent med delaktighet i statens pensionsanstalt; given Stockholms slott den 8 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om tilläggsförmåner å pensioner, som från statens pensionsanstalt utgå till vissa mejerikonsulenter. Det föreliggande spörsmålet gäller, huruvida pension till mejerikonsulent, till vars avlöning statsbidrag utgår enligt kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 378) angående statsbidrag till avlöande av mejerikonsulenter, bör i avseende å rätt till tilläggsförmåner behandlas såsom oreglerad eller såsom nyreglerad pension.

På grund av bestämmelserna i § 69 av reglementet för statens pen-

sionsanstalt är mejerikonsulent med anställning hos hushållningssällskap delaktig i denna anstalt.

De från statens pensionsanstalt utgående pensionerna äro i vissa fall oreglerade; å sådana pensioner utgår dels pensionsförhöjning I enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, dels ock dyrtidstillägg enligt de för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst gällande grunderna. Andra pensioner från anstalten äro nyreglerade och icke förenade med annan tilläggsförmån än dyrtidstillägg.

Enligt § 7 mom. 2) av nyssnämnda kungörelse den 18 juni 1925, sådant detta författningsrum lyder jämlikt kungörelse den 8 april 1927 (nr 126), gäller i förevarande hänseende bland annat, att pensionsförhöjning I utgår till f. d. befattningshavare, som från statens pensionsanstalt åtnjuta pension, vilken avpassats efter pensionsunderlag, som antingen varit för befattningen gällande före den 1 juli 1926 eller fastställt på grund av före den 1 juli 1926 verkställd reglering enligt § 5 i anstaltens reglemente eller ock till beloppet begränsats på grund av i samma reglemente före nämnda dag meddelad föreskrift om visst maximibelopp, understigande 6,000 kronor, för befattnings pensionsunderlag.

Jämlikt förenämnda kungörelse den 31 oktober 1930 (nr 378) angående statsbidrag till avlönande av mejerikonsulenter kan bidrag av statsmedel under vissa villkor beviljas hushållningssällskap eller lämplig mejerisammanslutning till avlönande av mejerikonsulent. Enligt kungörelsen skall mejerikonsulent, för vilken statsbidrag utgår, åtnjuta grundlön med 4,200 kronor samt tre ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstetid.

Av den till 1930 års riksdag avlåtna propositionen nr 266, vari frågau om organisationen av mejerikonsulentverksamheten behandlades, framgår (sid. 34), att såsom utgångspunkt för bestämmande av statsbidraget till mejerikonsulenternas avlöning tagits det grundlönebelopp å 4,200 kronor, som jämlikt kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 515) angående statsbidrag till avlönande av jordbrukskonsulenter utgår till jordbrukskonsulent.

Enligt reglerna i § 7 av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) utgår pensionsförhöjning I å pension till jordbrukskonsulent. Med kungörelsens avfattning blir däremot mejerikonsulent, vars tjänst reglerats först den 1 januari 1931, icke delaktig av sådan pensionsförhöjning. Ehuru avlöningen vid båda befattningarna bestämts på samma sätt, bliva därför pensionsförmånerna olika: medan hel pension för jordbrukskonsulent utgör 4,296 kronor, uppgår motsvarande belopp för mejerikonsulent till endast 3,800 kronor.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har *svenska mejerikonsulentföreningen* anhållit, att mejerikonsulent måtte komma i åtnjutande av samma pensionsförmåner, som tillkomma jordbrukskonsulent.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet anfört bland annat, att då mejerikonsulents arbetsuppgifter vore fullt ut lika maktpåliggande som jordbrukskonsulents, lantbruksstyrelsen funne rättvisa och billighet kräva, att med statsbidrag anställd mejerikonsulent bleve i pensionsavseende jämställd med jordbrukskonsulent.

Statskontoret har framhållit, att då mejerikonsulent och jordbrukskonsulent ansetts böra jämnställas i avlöningshänseende, de även syntes böra vara likställda med avseende å pensionsförmåner. Så vore visserligen ej förhållandet, i det att pensionsförhöjning I utginge till jordbrukskonsulent men icke till mejerikonsulent, men då fråga vore om endast ett fåtal befattningshavare samt pensioneringsgrunderna kunde bliva ändrade, innan någon mejerikonsulent erhöle avsked med pension, syntes det statskontoret tillsvidare kunna anstå med vidtagande av ändring i berörda hänseende.

Statens pensionsanstalt har i ärendet anfört följande:

Mejerikonsulentföreningens anhållan att åt f. d. mejerikonsulent må, utan hinder därav att hans pensionsunderlag fastställts på grund av en efter den 1 juli 1926 utfärdad avlöningsförfattning, beredas den rätt till pensionsförhöjning, som nu på grund av före nämnda dag verkställd löne- och pensionsreglering tillkommer f. d. jordbrukskonsulent, har med hänsyn till mejerikonsulents faktiska likställighet med jordbrukskonsulent i fråga om anställnings- och avlöningsförhållanden tillstyrkts av såväl statskontoret som lantbruksstyrelsen, och ej heller pensionsanstalten kan finna anledning till någon erinran. Till stöd för framställningen föreligga sålunda enahanda skäl, som föranledde Kungl. Maj:t och riksdagen att medgiva pensionsförhöjning åt f. d. rektor och f. d. ämneslärare vid kommunal flickskola (kungörelse den 27 oktober 1933, nr 599), för vilka avlöningen reglerats genom kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 229) i överensstämmelse med vad som redan från 1918 gällde för motsvarande befattningshavare vid kommunal mellanskola.

Pensionsrätt i anstalten åtnjutes nu för tillhopa 14 mejerikonsulenter, inklusive en husdjurs- och mejerikonsulent i Värmlands län. Pensionsunderlaget är för samtliga 3,800 kronor, men en del av befattningarna (6 st.) hava vunnit inträde först efter den 1 juli 1926, och för en del (2 st.) har underlaget tidigare varit lägre och efter nämnda tidpunkt höjts till sagda belopp.

Den till levnadsåren äldste mejerikonsulenten är född 1869 och uppnår sålunda pensionsåldern under år 1934, och den närmast äldste uppnår pensionsåldern 1943, men då dessa båda inträtt i pensionsanstalten redan år 1923 med ett på särskild tjänstereglering grundat pensionsunderlag, som allt från början bestämts till nyssnämnda belopp 3 800 kronor, bör på deras blivande pensioner utgå förhöjning redan enligt nuvarande lydelsen av kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Frågan om särskilda åtgärder för beredande av rätt till pensionsförhöjning kan sålunda näppeligen anses vara särskilt aktuell. Men då fall av förtidspensionering kunna inträffa och då dessutom vid inträffande dödsfall dyrtidstillägget å pension åt efterlevande röner inverkan av frågan, om pensionen skall anses såsom gammal eller nyreglerad, torde det få anses mindre tillfredsställande, om frågan ej redan nu ordnas.

Pensionsanstalten har sålunda tillstyrkt åtgärd för sådan ändring av § 7 i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, att pensionsförhöjning enligt de i § 3 av nämnda kungörelse stadgade grunderna (förhöjning I) må utgå jämväl till f. d. mejerikonsulent, till vilkens avlöning statsbidrag utgått enligt kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 378).

Av skäl, som statens pensionsanstalt framhållit, har jag ansett mig böra tillstyrka, att åtgärd vidtages i syfte att mejerikonsulent, vilken avlönas med statsbidrag enligt de år 1930 fastställda grunderna, beträffande rätt till tilläggsförmåner å pension från statens pensionsanstalt likställes med jordbrukskonsulent, till vars avlöande bidrag av statsmedel utgår. Härför kräves sådan ändring av § 7 i förenämnda kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), som pensionsanstalten föreslagit. Till denna ändring torde riksdagens medgivande böra inhämtas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att å pension från statens pensionsanstalt till f. d. mejerikonsulent, till vilkens avlöning statsbidrag utgått enligt kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 378), må utgå pensionsförhöjning I enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erland Ljungberg.